

STATISTIK OM ISOLATIONSFÆNGSLING

I forlængelse af ændring af reglerne om varetægtsfængsling i isolation i 2000 blev det besluttet, at der skal gennemføres en løbende statistikindsamling, således at Justitsministeriet årligt modtager oplysninger om anvendelsen af isolationsfængsling.

I det følgende redegøres for de statistiske oplysninger for år 2015. Data til brug for statistikken er indhentet af Rigsadvokaten og bearbejdet af Justitsministeriets Forskningskontor.

1. Datagrundlaget

Oplysninger til brug for denne statistik er tilvejebragt ved, at de enkelte politikredse er anmodet om at indberette samtlige *afsluttede isolationsfængslinger* i 2015. Indberetningen omfatter oplysninger om isolationsfængslingens varighed, den fængsledes alder samt arten af den kriminalitet, den isolationsfængslede er sigtet for.

Oplysningerne stammer fra udtræk fra POLSAS i de enkelte politikredse, idet politikredsene anvender et særligt registreringsmodul for isolationsfængslinger.

2. Udviklingen i antallet af isolationsfængslinger

Der er modtaget oplysninger om i alt 32 afsluttede isolationsfængslinger i 2015, jf. tabel 1.

Tabel 1. Udviklingen i antallet af isolationsfængslinger, 2001-2015.

	Antal isolationsfængslinger
2001	553
2002	501
2003	476
2004	580
2005	532
2006	475
2007	273
2008	327
2009	210
2010	127
2011	186
2012	132
2013	55
2014	36
2015	32

Som det ses af tabellen, har antallet af isolationsfængslinger varieret noget og har i især de seneste år været stærkt faldende. De fleste år frem til 2006 har antallet været forholdsvis konstant og ligget på ca. 500 årlige isolationsfængslinger. I 2007 var antallet betydeligt reduceret, hvilket kan hænge sammen med dels en lovændring fra 1. januar 2007, som har sigtet på at reducere brugen af isolationsfængsling, og dels det efterslæb, retsreformen måtte have medført. Fra 2007 til 2008 skete der en stigning på 20 pct. i antallet af isolationsfængslinger, der følges af et markant fald (på 36 pct.) fra 2008 til 2009 og endnu et markant fald fra 2009 til 2010 (på 40 pct.). Fra 2010 til 2011 indtraf en relativ stor stigning, der dog efterfølges af et næsten lige så stort fald, således at antallet af isolationsfængslinger stort set var det samme i 2012 som i 2010. Fra 2012 og frem er antallet af isolationsfængslinger faldet drastisk – fra 132 i 2012 til 32 i 2015, hvilket svarer til et fald på 76 pct. Samlet set betyder de mange markante fald, at niveauet for brugen af isolationsfængsel i 2015 var på en femtededel af, hvad det var i 2001.

3. Antallet og varigheden af isolationsfængslinger og efter politikreds

I 2015 blev 0,7 pct. af de varetægtsfængslede anbragt i isolation, jf. tabel 2, der også viser den betydelige reduktion i andelen af isolationsanbringelser i forbindelse med varetægt i de senere år.¹

Tabel 2. Udviklingen i antallet af isolationsfængslinger i forhold til antal varetægtsfængslinger, 2001-2015.

	Andel varetægtsfængslinger med isolation
2001	9,5 %
2002	8,2 %
2003	7,7 %
2004	9,8 %
2005	9,2 %
2006	8,0 %
2007	4,6 %
2008	5,3 %
2009	3,2 %
2010	1,9 %
2011	2,8 %
2012	2,4 %
2013	1,0 %
2014	0,7 %
2015	0,7 %

¹ Beregningerne for årene før 2012 er baseret på ikke-opdaterede oplysninger om påbegyndte varetægtsfængslinger de enkelte år i stedet for – som de efterfølgende år – på opdaterede, afsluttede varetægtsfængslinger. Det betyder, at oplysningerne i tabel 2 ikke er helt sammenlignelige over årene. Et ensartet beregningsgrundlag ville give en større andel isolationsfængslede i årene inden 2012.

I 2015 var varigheden af isolationsfængslingerne i 69 pct. af tilfældene på indtil 14 dage, mens yderligere 9 pct. varede fra 2 uger og til og med 4 uger. Kun én isolationsfængsling varede mellem 4 og 6 uger, mens seks fængslinger varede mere end 6 uger (19 pct.), jævnfør tabel 3.

Tabel 3 viser, at Bornholms Politi har den største andel isolationsfængslinger i forhold til antallet af varetægtsfængslinger, idet 12,5 pct. af de varetægtsfængslede har været anbragt i isolation. Det skal dog sammenholdes med, at antallet af varetægtsfængslinger på Bornholm er meget lille, og dermed kan andelen af isolationsfængslinger let blive høj. I 2014 havde Bornholms Politi ingen isolationsfængslinger i forbindelse med i alt 23 varetægtsfængslinger.

På andenpladsen ligger Midt- og Vestsjællands Politi, hvor 2,4 pct. af varetægtsfængslingerne i 2015 har været forbundet med isolationsfængsling, mens der for Midt- og Vestjyllands Politi er tale om 1,7 pct. – den tredjestørste andel isolationsfængslinger i forhold til antal varetægtsfængslinger.

*Tabel 3. Antallet og varigheden af isolationsfængslinger og antallet af varetægtsfængslinger fordelt efter politikreds 2015.**

Politikreds	Varetægtsfængslinger	Afsluttede isolationsfængslinger	Andel isolationsfængslinger i forhold til varetægtsfængslinger	Varighed af isolationsfængslinger						
				1-7 dage	8-14 dage	15-28 dage	29-42 dage	43-56 dage	57 dage-3 mdr.	over 3 mdr.
Nordjylland	203	2	1,0 %	0	2	0	0	0	0	0
Østjylland	295	0	0,0 %	0	0	0	0	0	0	0
Midt- og Vestjylland	291	5	1,7 %	0	0	0	0	5	0	0
Sydøstjylland	255	0	0,0 %	0	0	0	0	0	0	0
Syd- og Sønderjylland	297	0	0,0 %	0	0	0	0	0	0	0
Fyn	194	1	0,5 %	1	0	0	0	0	0	0
Sydsjælland og Lolland-Falster	268	1	0,4 %	0	0	0	0	1	0	0
Midt- og Vestsjælland	211	5	2,4 %	0	5	0	0	0	0	0
Nordsjælland	284	0	0,0 %	0	0	0	0	0	0	0
Københavns Vestegn	277	2	0,7 %	0	1	1	0	0	0	0
København	1.813	14	0,8 %	3	8	2	1	0	0	0
Bornholm	16	2	12,5 %	2	0	0	0	0	0	0
I alt	4.404	32	0,7 %	6	16	3	1	6	0	0

* Oplysninger om antal varetægtsfængslede stammer fra Rigsadvokaten og angår afsluttede varetægtsfængslinger.

Tabellen viser også, at Midt- og Vestjylland havde flest længerevarende isolationsfængslinger, da fem ud af de ti isolationsfængslinger på over to uger er afsluttet i Midt- og Vestjyllands politikreds. Alle fem sager vedrører narkotikakriminalitet.

4. Kriminalitetens art sammenholdt med varigheden af isolationsfængslinger

Tabel 4 viser sammenhængen mellem isolationsfængslingens varighed og den kriminalitet, de isolationsfængslede er sigtet for. Den gennemsnitlige varighed af alle isolationsfængslingerne i 2015 var 19 dage, hvilket er den samme gennemsnitlige længde som i 2014.

Antallet af isolationsfængslinger i sager om narkotikakriminalitet er mindsket ganske meget det seneste år, nemlig fra 31 i 2014 til 17 i 2015, jf. tabel 4. Modsat er der sket en stor stigning i isolationsfængslinger i sager om manddrab og forsøg herpå, samt i sager om vold og trusler mv. Førstnævnte er steget fra én isolationsfængsling i 2014 til 10 i 2015, mens der med hensyn til sidstnævnte ikke var isolationsfængslinger i 2014, men fire i 2015.

På trods af ovennævnte ændringer angår størstedelen af isolationsfængslingerne fortsat narkotikakriminalitet, og halvdelen af sagerne med længst varighed (op til 8 uger) falder også inden for denne kategori. Disse isolationsfængslinger havde i 2015 en gennemsnitlig varighed på 18 dage. Den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslingerne var en smule større i sager om manddrab og forsøg herpå samt vold og trusler m.v., nemlig henholdsvis 19 og 22 dage.

Tabel 4. Kriminalitetens art sammenholdt med varigheden af isolationsfængslinger, 2014 og 2015.

Kriminalitetens art	Varighed af isolationsfængslinger										
	1-7 dage	8-14 dage	15-28 dage	29-42 dage	43-56 dage	57 dage – 3 mdr.	over 3 mdr.	I alt 2015	I alt 2014	Gennemsnit i dage 2015	Gennemsnit i dage i 2014
Manddrab og forsøg herpå	0	7	2	0	1	0	0	10	1	19	54
Vold og trusler m.v.	0	2	1	1	0	0	0	4	0	22	-
Seksuualforbrydelser	0	1	0	0	0	0	0	1	0	14	-
Røveri	0	0	0	0	0	0	0	0	4	-	16
Anden berigelse	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-
Narkotikakriminalitet	6	6	0	0	5	0	0	17	31	18	18
Våben	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-
Terrorisme	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-
I alt	6	16	3	1	6	0	0	32	36	19	19

Det samlede antal dages isolationsfængsling i 2015 var på 601 dage mod 681 i 2014, 870 i 2013 og 3.182 i 2012. Det samlede antal dages isolationsfængsling er faldet med 12 pct. fra 2014.

5. Isolationsfængsling af unge under 18 år

Der var i 2015 ingen personer under 18 år, der var isolationsfængslede.

6. Længstetider for isolationsfængslingen

Ifølge reglerne om isolationsfængsling må isolation ikke finde sted i et samlet tidsrum af mere end 14 dage, såfremt sigtelsen angår en lovovertrædelse, der kan medføre fængsel i indtil 4 år (retsplejelovens § 770 c, stk. 1), ikke i mere end 4 uger, hvis lovovertrædelsen kan medføre fængsel i mindst 4 år, men under 6 år (stk. 2), og ikke i mere end 8 uger, hvis lovovertrædelsen kan medføre fængsel i 6 år eller derover (stk. 3). Der kan dog af retten undtagelsesvis dispenseres fra 8-ugers reglen, hvis lovovertrædelsen forventes at medføre fængselsstraf på mindst 2 år (stk. 3).

I 2015 angik 31 ud af de 32 isolationsfængslinger lovovertrædelser, der kan medføre mindst 6 års fængsel. Én isolationsfængsling angår en lovovertrædelse, der kan medføre indtil 2 års fængsel. I dette tilfælde varede isolationsfængslingen ikke mere end de 14 dage, som loven foreskriver som maksimum. Dermed har ingen af isolationsfængslingerne varet længere end den fastsatte længstetid.